

[Transcript] Dagens Eko / Så offras kurdfrågan för att blidka Erdogan

Hallå, det här är den nya nyhetspådden Dagens Eko.

Varje vardagsmorgon ger vi dig en berättelse från Sveriges radioskarpastationalister.

Nu börjar vi.

Joar, tycker du att svenska politiker just nu håller på att kasta kurderna under bussen?

Han lite välbrutal bild kanske men man kan säga att svenska politiker klivit på en buss där det inte finns någon plats för kurder.

Det här är dagens Eko med Robin Olin. I dag om hur kurdfrågan offredes för att blidka är då han.

Avslutningsvis såg jag tanke er om att ni är här idag för att vi visar övningar som man.

Det är år 2019 och en insamlingsgala till stöd för kurder i Syrien.

Sveriges dåvarande utrikesminister Ann-Linde står i röd rosa, glittrande Jacka.

Sverige kommer aldrig att vara tacksamma för det som KÅ har jobb i kampen och teorismen.

Det brukar sägas att kurderna inte har några vänner förutom bergen.

Men avslutar utrikesministern på lättstapplande kurdiska.

Det här är Sverige och MP.

Ja, är kurdernas berg.

Men allt det här, det var före Sveriges ansökaren till NATO.

Gäste-programledare Joharpen Gellull, som brukar fråga ut politiker i Eko-tylodas intervju.

Hur kommer det sig att socialdemokraterna länge har stöttat kurderna?

Ja, socialdemokraterna har en historia av att man är för olika typer av befrielse-rörelser.

I det skendet uppstod sympatier för det här folket som aldrig haft ett eget land kurderna.

Kurderna! Kurderna!

På Sägels torg i Stockholm samlades minst 1000 personer på ett solidaritetsmöte för kurderna.

Huvudtalare var utrikesminister Stena Andersson.

Massakern i Hallabja är enligt exempel på den förföljelse som det kurdiska folket år efter år.

Generation efter generation, utsats för.

Slående att det var väldigt mycket intellektuella kurder som kom till Stockholm under 80- och 90-talet-

-så var Stockholm lite av en intellektuell huvudstad nästan för kurder i världen. Det fanns fler bokförlag.

Kurdisk språkiga bokförlag här i nån annanstans, fler författare.

Det fanns ett berömt bibliotek, ett kurdiskt bibliotek på Skeppsholmen, som invigdes av

Ulvskogsmakurteminister-

-som har nån slags nationalbibliotek för kurder.

Så det har funnits ett starkt engagemang.

Sen kommer ju kriget mot terrorgruppen IS.

Hur påverkar det synen på de här kurdiska grupperna?

I den strider mot IS var det kurdiska trupper som stod för väldigt mycket av.

Anfallen mot IS.

Man kan i princip säga att den natolädda koalitions som fanns var luftvapen och de kurdiska styrkorna.

Som var den armé som faktiskt bekämpade IS.

De kurdiska grupperna var ju idoliserade och hyllade.

Är du skönt? De är bra folk, de är bra fighter. Jag gillar dem mycket.

Så det lägger grunden också för att svenska politiker får kontakter.

[Transcript] Dagens Eko / Så offras kurdfrågan för att blidka Erdogan

Förutom de här militära grupperna finns det ett kurdiskt parti som heter HDP, som är ett socialdemokratiskt parti.

Där det socialdemokratiska parti i Sverige har haft mycket nära band med HDP.

De omnämns alltid som ett systerpartin.

De har en ledare som heter Zella Hattin Demirtars, som är fängslad av Turkiet.

Som det socialdemokratiska partiet i Sverige har ägnat mycket stor kraft åt att stödja och hjälpa.

Senast i januari 2022 var Stodan Lindey i riksdagen och pratade om hur viktigt det var att Demirtars skulle frias.

Den socialdemokratiska kongressen har samlat in pengar till rättiggång för att hjälpa Demirtars med rättiggångkostnader och så där.

Så engagemanget är djupt.

Så kan ju ett uppmanande att vita åtgärder får säkert omedelbart frievande av bland annat Osman Kavala, Zella Hattin Demirtars och Fidgen Yöksegun.

Young, dynamic and nicknamed Kurdish Obama.

Zella Hattin Demirtars is the rising star in Turkish politics.

The 42-year-old human rights lawyer led the pro-Kurdish HDP party into fourth place in June's election.

Zella Hattin Demirtars was arrested at his home in Diabakir in the southeast of Turkey.

Turkiet was once the world's worst jailer of journalists.

It has consistently ranked among the countries with the least press freedom and freedom of opinion in the world.

You have suppressed opposition to your rule.

Jag tänker kanske för den breda svenska allmänheten så är de här kontakterna som du berättar om nu mellan Socialdemokraterna och Kurdiska grupper.

Osysterpartier är inte nåt jättekänt, men det som blir väldigt uppmärksam att ju när

Socialdemokraterna gör upp med Amine Khakhabab, tidigare vänsterpartist, Vilde Eriksdann, vad är det som händer då?

Då hamnar plötsligt de här kontakterna, lyfts upp till ytan och hamnar i en slags blikst belysning, kan man säga.

För det som hände var ju att plötsligt var man i ett parlamentariskt läge när Socialdemokraterna och vänsterblåket behövde just hennes röst för att kunna sitta kvar.

Fördöma Turkiet's militär offensiv mot Rojava och Kurderna, men också att stoppa egentligen.

Det kurd själva har ett mycket starkt engagemang för YPG och deras politiska grupper.

Så vad gör Socialdemokraterna då?

Socialdemokraterna gör så att de skriver ihop ett särskilt avtal med Amine Khakhabab, där det regleras då hur man ska förhålla sig till det kurdiska partiet.

Jag har det här framför mig. Socialdemokraterna avser att fördjupa sitt samarbete med PRD är den första meningen.

Det står att det är frihetskämpare att de klassas av vissa stadsaktörer som terrorister är oacceptabelt.

Därför väljer jag i denna gång att trycka grön med förhoppningar om att en röd statsminister.

Men är det bara Socialdemokraterna som haft de nära banden med kurder?

Nej, det finns ju gott om svenska riksdagspolitiker som har varit engagerade för det kurdiska folkets sak.

[Transcript] Dagens Eko / Så offras kurdfrågan för att blidka Erdogan

Okej, idag har vi en väldigt speciell gäst med oss. Han är politiker inom Liberalerna och bland kurder i Sverige så har han varit känd som en väldigt stor kurdvän.

Vi har Fredrik Malm här. Välkommen.

Tack så mycket. Det känns roligt.

Vi har Liberalen Fredrik Malm till exempel och riksdagsledamot som har engagerat talat i riksdagen för kurdiska rättigheter.

Vi har en moderat politiker som har suttit i utrikesutskottet som har haft betydelse som heter Magareta Cederfält som har kritiserat Turkiet många gånger.

Sen finns det ju också Sverigedemokraterna. Det finns ju flera Sverigedemokrater som har också varit engagerade för kurdiska rättigheter.

Om vi ska sammanfatta lite här så har det politiska stödet för kurderna sak varit brett i Sverige.

Det här har varit en ganska okomplicerad fråga, jag skulle vilja säga, i offentligheten.

Så när förändras det alltid?

Det finns ju två datum här som spelar roll. Den är den 24 februari 2022 när Ryssland invaderar Ukraina, vilket förändrar hela den säkerhetspolitiska kalkylen för Sverige.

Under våren byter Socialdemokraterna åsikt i NATO-frågan och lämnar in, utrikesministern lämnar in en ansökan om att Sverige ska gå med i NATO, 17 maj 2022.

Skriva under. Det känns stort. Det känns allvarstyr.

Än du har landat i det som du tror är bäst för Sverige.

Men problemen har redan börjat. För Turkiet's president Erdogan säger att det inte är någon idé att Sverige och Finland skickar delegationer till Turkiet, eftersom länderna inte har tydliga lagar när det gäller terrorgrupper.

I januari 2023 får president Erdogan en fråga på en ungdomskonferens. En kille reser sig och frågar vad som hände i Sverige på sistone.

Han undrar om de svenska myndigheterna blundar för vad kurdiska terrorstämplade grupper gör i Sverige.

Vi ser att PKK ofta har aktioner på Stockholmsgator, säger Erdogan, och vi har varnat Sverige.

Men trots alla dessa varningar så har de inte stoppats. Grupper som PKK och PUD fortsätter och demonstrera fortsätter Erdogan.

Och från Stockholms sprids videoklipp, en demonstration med PKK-flaggor och bilder på den fängslade ledaren för PKK-grillan, Abdullah Ötschalan.

Just PKK, då kurdistan arbetar parti, terrorstämplas i Sverige tidigt i början av 80-talet.

Men samtidigt finns då den här sympathin för den kurdiska sak som du säger. Hur ska man förstå det där?

Ja, att PKK är en grupp som har begår våldsamma terrorhandlingar och befinner sig ett våldsamt krig har det väl egentligen aldrig lått något tvivel om och något stöd för PKK som grupp har det väl egentligen aldrig funnits.

Men det finns ju en stöd för den kurdiska saken.

Om man vill förstå skillnaden mellan västvärldens eller Sveriges syn på de kurdiska grupperna och Turkiet syn på de kurdiska grupperna, så är det så att Turkiet betraktar terrorstämplade PKK och IPG som samma grupp.

Medan Sverige och EU gör åtskillnad mellan de här två grupperna. PKK är terrorister, de är också terrorstämplade av EU, men IPG har hjälpt oss, de har besegrat IS åt oss.

Och det här är ju den springande punkten.

[Transcript] Dagens Eko / Så offras kurdfrågan för att blidka Erdogan

Med det jag tror har kanske väckt mest ont blod i Turkiet, det var ett videomöte. Peter Hultqvist heltog i april 2021, den tidigare Socialdemokratiska Försvarsministern. Och sen tog vi på olika sätt fortsätta hålla komparten mellan Söldskredig och de kurdiska eller Sveriges fyret i Måla och Syrien. Det är ju filmat någonstans i Kurdistan och man ser Peter Hultqvist på en videoskärm. Han deltar i det här mötet tillsammans med ett antal kurdiska högdjur. Den som är den viktigaste här är en person som heter Maslum Abdi, som sitter mitt i bilden och ser självsäker ut inför nån slags kamouflarskläder. Han är då en mycket känd kurdisk befälhavare, han är överbefälhavare för den här Syrien Defence Force SDF som då domineras helt av den här kurdiska milisen IPG. Och detta är att han är ett rött skynke för Turkiet, han är en av de mest eftersökta personerna som Turkiet har på sin Most Wanted-lista. Och där sitter Sveriges Försvarsminister på en skärm. Ja, och han har då band till PKK, han har egentligen i Turkiet deltagit varit en grillakrigare för PKK. Så att den här glidningen som Turkiet pekar på att PKK, IPG och den syriska Syrien Defence Forces, alltså dom som bekämpar i det, så att det är kommunicerande kärl, det visas då på den här bilden. Så det här var ju någonting som Turkiet reagerade på. Ja, och Johan sen så har vi ju sett hur det är då han hållit kvar i sitt nej och bland annat omotiverade just med att han anser att Sverige på olika sätt skyddar kurdiska terrorister enligt honom. Och Johan, man kan väl säga att du på något sätt har sett den här US-svängen som har skett och svenska politiker på första parkett och haft dem i studion när du intervjuat dem. Jag och min kollega Monica Saren har gjort till exempel partiledareutfrågningar, PS-partiledareutfrågningar, och vi talade bland annat med Magdalena Andersson. Är det så att Sverige är ett underläge egentligen mot Turkiet nu? Att det är känsligt att kräva att din kollega ska friges? Nej, jag ska säga precis som det är. Jag har inte insatt exakt i detaljerna kring bakgrunden till Anlindes uttalande och bakgrunden till hans fängslande, så jag skulle nog vilja bakgrundskulla upp det innan jag svarar på frågan. Det framstod ju här som väldigt tydligt att hon inte längre rakryggat och med hög röst kräver ett omedelbart frigivande av sin fängslade partiledare kollega Selahattin Dämyttars som hennes utrikesminister kunde göra bara för några månader tidigare. Och som partiet skramlat pengar till? Ja, det här är precis. Det är också en politiker som partiet har varit mycket djupt engagerad i den här personens öde, så att ursvängen var mycket tydlig. Sen kommer det ju en ny regering. Har den gjort samma sak, eller hur har det låtit när du har haft de nya politikerna framför dig här? Den nya regeringen med utrikesminister Tobias Bilström i Spetsen sa ju i tidiga intervjuer att vi har bättre förutsättningar att förhandla mer då anotukiet. För att vi inte har det här bagaget, det kurdiska bagaget som den socialdemokratiska regeringen hade. Och jag hade då i Ekotslödans intervju Tobias Bilström utrikesministern på besök och det här var den 15 november som vi träffade honom. Och på tisdagen veckan efter den 8 november så var det planerat att statsminister Wolf Kristersson skulle besöka här då an i Ankara.

[Transcript] Dagens Eko / Så offras kurdfrågan för att blidka Erdogan

PKK och YPG är ju att betrakta som samma organisation enligt Turkiet. Har Turkarna rätt? Vi gör bedömning att det finns ett problem i just den delen som du tar upp. Det vill säga att blåta det är faktum att det finns en sådan connection, det finns en sådan koppling. Det gör att vi vill ta ut ett säkerhetsavstånd och därav den här förändringen får tydligandet utav Sveriges position visa vi de här organisationerna som du lyfter. Vi tycker att det finns en tvivelaktighet och en problematik när det gäller de som skadar vårt förhållande till Turkiet. Det är ju alltså samma YPG som har hyllats för sina hjälptinsatser mot IS som utrikesminister Bilström nu inte riktigt verkar vilja ha någon relation till. Så är det och han säger också i den här intervju att NATO-medlemskapet är nu det överordnade värdet för Sverige och för Sveriges säkerhet. Så att det han gör i den här intervju inför statsministerns resa till Ankara för att träffa Erdogan, det är att han, den svenska regeringen närmar sig Turkiet syn på de här grupperna. Han använder dig för att skicka ett meddelande ner till Ankara. Ja, det är inte helt ovanligt att politikerna använder intervjuer för att berätta saker. Det här var ju tydligt någonting han hade medsett. Det här skulle jag säga i den här intervjun. Jag skulle nog säga att det är en ganska tydlig ny linje i den svenska politiken. Det tidigare samarbetet har varit för nära och det ska inte fortsätta vara så. Utifrån det då överordnade värdet, att det här kommer att gynna oss i våra samtal med Turkiet. Turkiet kommer kanske att kunna blidkas när vi gör det här för att släppa in oss i NATO. Men Joar, det är ju någonting med det här med att det har gått så snabbt. Som är lite svårt att ta in att politiker bara kan svänga över en natt kring något som i alla fall har verkat som väldigt viktigt att stå upp för kurdena. Det är ju en bild av hur snabbt det kan gå i politiken. Det är ju det här som är realpolitik. Att det som var gårdagens värderingar och ideal när de är ställda inför en ny verklighet så kanske det inte betyder så himla mycket längre. Så när NATO-medlemskapet blev det viktigaste för svenska politiker så var den kurdiska saken av mindre vikt. Tack Joar. Tack så mycket. NATO-förhandlingarna med Turkiet ska återupptas nu igen på torsdag, 9 mars. I samband med det har statsminister Ulf Kristersson lyft fram den nya terrorlag som regeringen ska lägga fram för riksdagen. Lagen ska göra det straffbart att delta i eller finansiera en terrorgrupp som till exempel PKK-grillan. Och ses som ett sätt att försöka göra är du an nöjd. Men lagförslaget har fått hård kritik från lagrådet. Stöd till olika frihetsrörelser riskerar och klassar som terrorism varnar om. Till exempel skriver lagrådet. Skulle det ha kunnat hjälpa en annan kamp som många svenska politiker engagerade sig i. Den mot apartheid i Sydafrika. Programledare var Robin Olin, gäst Johar Bengelol och jag som producerade heter Katja Magnusson. Mila oss gärna på dagens ECO at svejsradio.se. Och för fler poddar om Erdogan och Kudfrågan rekommenderar vi er att leta upp Piets mellannösten podd i appen Sveriges Radio Play.

[Transcript] Dagens Eko / Så offras kurdfrågan för att blidka Erdogan

Och det var allt för dagens ECO. Vi hörs igen imorgon.